

Nota sobre la part històrica

Si coneixeu altres edicions d'aquest llibre, podreu observar que la part que anomenem "històrica" i que conté els enunciats de problemes d'Olimpíades passades, ha anat creixent d'any en any.

En aquesta edició, malgrat que ens falten encara algunes informacions, hem considerat oportú publicar la col·lecció completa de tots els problemes de les Olimpíades I a XXXV en les fases primera (Catalunya, abans districte de Barcelona) i segona (Espanya). També hem posat, al final de cada convocatòria, la llista dels corresponents guanyadors.

Hem esmentat abans que encara ens queden algunes llacunes; les descrivim a continuació. Ens falten cinc problemes de l'Olimpíada II, primera fase (1964-65); i un problema de l'Olimpíada VI, primera fase (1968-69). En el lloc corresponent hi hem posat, de moment, uns enunciats que tenen alguna probabilitat de ser els correctes, però que estan pendents de confirmació. Tots ells estan marcats amb un *.

Les llistes de guanyadors són completes *excepte* les que corresponen a les primeres fases de les Olimpíades XVI (1978-79) i XX (1983-84). D'aquests anys no en queda cap constància a la SCM, i així està indicat al lloc corresponent.

La Societat Catalana de Matemàtiques demana a qualsevol persona que hagi tingut relació amb alguna de les Olimpíades II, VI, XVI i XX, tant si ha estat guanyador com participant o professor, i que en tingui informació, que s'adreci a la Societat i li faci arribar. Aquesta sol·licitud es fa extensiva a tothom que tingui documents, cartes de notificació, fulls d'enunciats, etc., de qualsevol Olimpíada de la I a la XXX. La SCM agrairà totes les informacions que l'ajudin a reconstruir els arxius de les Olimpíades.

La col·lecció d'enunciats i guanyadors que figura en aquest llibret té diversos orígens. Els principals són:

- 1) La *Gaceta Matemática* de la *Real Sociedad Matemática Española* que publicava, cada any, les llistes de guanyadors per districtes i de la segona fase. Malgrat tot, la col·lecció s'estroncà definitivament l'any 1982, i en alguns anys anteriors la informació era incompleta. Els enunciats dels problemes també hi figuraven, però els tribunals locals de la primera fase podien canviar-los, i ha calgut confirmar bastants casos dubtosos.
- 2) La col·lecció personal de problemes del professor Bellot, que ha permès prosseguir des d'on acabà la *Gaceta Matemática*. Aquests problemes, confirmats per fulls d'enunciats

repartits a les proves i que s'han pogut aconseguir, han permès tenir tots els enunciats de la segona fase i alguns de la primera que faltaven en els anys 1978-1984. També ens ha proporcionat dades sobre la participació de concursants espanyols a les Olimpíades Internacionals i Iberoamericanes. Cal dir una vegada més que les informacions aportades per Francisco Bellot han estat cabdals des del principi de les edicions d'aquest llibre.

3) Els fulls de problemes repartits amb logotip de la Societat, conservats per Antoni Gomà, o els Fulls Informatius i Memòries de la SCM, han permès establir els enunciats de la primera fase dels anys 1985-1992. També n'han sortit noms de guanyadors, però amb les llacunes esmentades i encara no aclarides.

4) La informació continguda a les resolucions de l'actual Subdirección General de Becas y Ayudas al Estudio del Ministerio de Educación y Cultura on hi ha els noms dels estudiants que han tingut beca d'estudis olímpica, o bé premi en metàl·lic. Aquestes dades han estat valuoses per a completar les llistes de guanyadors de determinats anys i confirmar altres fonts.

5) La informació verbal que ens ha proporcionat la professora María Gaspar Alonso-Vega, de Madrid, que va ser acompanyant dels primers equips espanyols a les Olimpíades Internacionals i Iberoamericanes. Les dades que fan referència a la participació espanyola en aquests concursos internacionals no s'han pogut incloure en aquesta edició i es farà en la propera.

6) Les informacions escrites o verbals de moltes persones que en algun moment han tingut relació amb les Olimpíades. Encara que sigui a costa d'oblidar-ne alguna, cosa de la qual en demanem disculpes, esmentem: Fernando Etayo Gordejuela, Jaume Lluís García Roig, Josep Gelonch Anyé, Antoni Gomà Nasarre, Fernando Herrero Buj, Santiago Manrique Catalán, Daniel Marquès Solé, Fco. Javier Martínez de Albéniz Salas, Ramon Masip Treig, Josep M. Mondelo González, Ignasi Mundet Riera, Teresa Novelle, Antoni Oliva Cuyàs, Antoni Ras Sabidó, Josep Oriol Solé Subiela, Olga Tugues, Gerald Welters Dyhdalewicz, etc.

La Societat Catalana de Matemàtiques dóna les gràcies a tothom que ha ajudat a completar aquesta petita història de les Olimpíades de matemàtiques i no dubta que podrà aconseguir, en un futur proper, les dades que li manquen.

Josep Grané